

2020

VLAAMSE BEGROTING

MATTHIAS DIEPENDAELE

Vlaams minister van
Financiën en Begroting,
Wonen en Onroerend Erfgoed

Vlaamse
Regering

Colofon

DE VLAAMSE BEGROTING 2020

VU: Koen Algoed, Secretaris – generaal, Departement Financiën en Begroting

Adres: Koning Albert II – laan 35 bus 61 1030 Brussel

Url: <http://fin.vlaanderen.be>

Opmaak cover: The Oval Office

Uitgave: oktober 2019

Inhoudstafel

1.	Inleiding	5
2.	De Middelenbegroting.....	7
2.1.	Totale middelen bij constant beleid	7
2.2.	Opcentiemen en toegewezen gedeelte van de BTW en de PB	9
2.3.	Specifieke dotaties vanwege de federale overheid	11
2.4.	Gewestelijke belastingen	11
2.5.	Toegewezen ontvangsten	13
2.6.	Andere ontvangsten (inclusief Lotto-middelen)	13
2.7.	Te consolideren instellingen	14
3.	De Uitgavenbegroting.....	15
3.1.	Beleids- en betaalkredieten bij constant beleid	15
3.2.	Begrotingsmaatregelen	17
3.2.1.	Algemeen overzicht	17
3.2.2.	Fiscaliteit – hervormingen	18
3.2.3.	Efficiëntie en kerntaken	18
3.2.4.	Mildere groeipaden	19
3.2.5.	Punctuele maatregelen	20
3.3.	Nieuwe beleidsimpulsen	20
4.	Het Vorderingensaldo	21

Lijst met tabellen

Tabel 1-1: Netto beleidsruimte (In miljoen euro)	6
Tabel 2-1: Grote rubrieken van de ESR gecorrigeerde middelen bij constant beleid (in duizend euro)	7
Tabel 2-2: Belangrijkste parameters	9
Tabel 2-3: Gecumuleerde impact Tax Shift op Vlaamse opcentiemen in lopende prijzen (in miljoen euro)	10
Tabel 2-4: Bruto-opcentiemen, gewest- en gemeenschapsmiddelen (in duizend euro)	10
Tabel 2-5: Specifieke dotaties (in duizend euro)	11
Tabel 2-6: Gewestelijke belastingen (in duizend euro).....	13
Tabel 2-7: Instellingen consolidatieperimeter (in duizend euro).....	14
Tabel 3-1: Beleidskredieten per beleidsdomein (in duizend euro).....	16
Tabel 3-2: Betaalkredieten per beleidsdomein (in duizend euro)	17
Tabel 3-3: Begrotingsmaatregelen (in duizend euro): impact op het vorderingensaldo.....	17
Tabel 3-4: Fiscaliteit – hervormingen (in duizend euro)	18
Tabel 3-5: Efficiëntie en kerntaken (in duizend euro).....	18
Tabel 3-6: Milderende groeipaden (in duizend euro).....	19
Tabel 3-7: Punctuele maatregelen (in duizend euro).....	20
Tabel 3-8: Nieuwe beleidsimpulsen (in duizend euro): impact op het vorderingensaldo.....	21
Tabel 4-1: Berekening vorderingensaldo, BA 2019 en BO 2020 (in duizend euro)	22

Lijst met figuren

Figuur 2-1: Grote rubrieken van de ESR gecorrigeerde middelen, BO 2020	8
Figuur 2-2: Evolutie fiscale autonomie ten opzicht van totale middelen vanaf 2014	8
Figuur 3-1: Evolutie beleids- en betaalkredieten BA 2019 en BO 2020 bij constant beleid (in duizend euro).....	15
Figuur 3-2: Beleids- en betaalkredieten BO 2020 per beleidsdomein (in duizend euro)	16

1. INLEIDING

De nieuwe Vlaamse Regering blijft, zoals de vorige regering, het budgettaire orthodox pad bewandelen. Zoals in 2017 en 2018 zal ook in 2019 de begroting structureel in evenwicht zijn.

2020 daarentegen wordt een budgettaire moeilijker jaar vermits we de effecten ondervinden van de neergaande economische conjunctuur mede als gevolg van de door de VS geïnitieerde handelsoorlogen. Het Federaal Planbureau heeft recent de groeiverwachtingen voor 2019 en 2020 teruggebracht tot 1,1% reële BBP groei. Ook komen in 2020 een aantal maatregelen op kruissnelheid zoals de impact van de federale tax shift, voor een kwart door de regio's gefinancierd, en van de cao's die we met de sociale partners in welzijn, onderwijs en de Vlaamse overheid hebben afgesloten. Ten slotte realiseren we een Vlaamse tax shift inzake woonfiscaliteit. De vermindering van de registratierechten zal onmiddellijk in onze begroting aantikken terwijl de uitdoving van de woonbonus pas voor geleidelijk aan oplopende budgettaire marges zorgt. Daarom zullen we in 2020 een beperkt tekort op onze begroting hebben.

Vanaf 2021 gaan we opnieuw voor een begroting in evenwicht, zonder overschotten of tekorten. Bij de aftoetsing van deze nominale evenwichtsdoelstelling zullen we geen rekening houden met de bouwkosten gerelateerd aan de Oosterweelverbinding. Dat cruciale project wordt immers algemeen erkend als een eenmalige, hoogst uitzonderlijke investering met groot macro-economisch belang voor heel West-Europa en met aanzienlijke directe terugverdieneffecten op basis van een financieel model.

We voeren een grondige efficiëntie-oefening uit op alle entiteiten van de Vlaamse overheid waarbij we onze leidend ambtenaren responsabiliseren en focussen op onze kerntaken. We vragen diezelfde efficiëntie-oefening ook aan een reeks gesubsidieerde sectoren in de samenleving. Bovendien maken we in alle inhoudelijke domeinen specifieke keuzes om middelen te verschuiven naar de meest prioritaire maatschappelijke noden in die domeinen en we milderen tevens enkele automatische groeipaden. Als we met z'n allen inspanningen leveren, creëren we zo de nodige zuurstof om een sterk antwoord te bieden op de meest acute noden en uitdagingen in onze samenleving.

De nieuwe Vlaamse Regering wil een echte investeringsregering zijn. Dat is nodig om Vlaanderen voor te bereiden op een snel veranderende wereld. We investeren bijkomend in O&O om tegen het einde van de legislatuur de 3% norm voor gezamenlijke O&O investeringen van overheid en ondernemingen te bereiken. Daarnaast kunnen ook mobiliteit en openbare werken, scholenbouw, culturele topinfrastructuur, infrastructuur voor O&O, ziekenhuizen, sportinfrastructuur, IT infrastructuur van de Vlaamse overheid en onroerend erfgoed op bijkomende investeringskredieten rekenen. Want gerichte investeringen zijn verantwoord als ze op termijn maatschappelijk renderen. Hierbij zullen we de evolutie van onze INR geconsolideerde schuld in verhouding tot onze ontvangsten alsook de evolutie van onze netto vermogenspositie monitoren.

Er worden ook bijkomend recurrent middelen vrijgemaakt voor nieuwe beleidsimpulsen in de diverse beleidsdomeinen.

In het kader van de verdere uitrol van prestatiegeïntegreerd begroten zullen prestatie-indicatoren in deze legislatuur aan belang winnen. Prestatie-informatie helpt om het brede besluitvormingsproces te verbeteren (onder meer via beleidsleren) en om het budgettaire beslissingsproces beter te onderbouwen. Het moet duidelijk worden wat de Vlaamse beleidsdoelstellingen zijn, hoe ze geconcretiseerd worden en welke middelen hiermee gepaard gaan.

Om de band tussen beleid en begroting te versterken, is er in de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën van 29 maart 2019 (VCO) voor gekozen om de beleids- en begrotingsinformatie te bundelen in een nieuw geïntegreerd document, de beleids- en begrotingstoelichting (BBT). Een geïntegreerd document is een stap in de richting van een meer transparant (begrotings)beleid. Geleidelijk aan zullen in de jaarlijkse BBT's (vanaf begrotingsaanpassing 2020) kwaliteitsvolle indicatoren hun intrede doen.

Samenvattend geeft Tabel 1-1 de uitgangspositie bij ongewijzigd beleid voor de BA2019 en de BO2020, waarbij telkens de vergelijking wordt gemaakt ten opzichte van de situatie bij BO2019. De Vlaamse Regering beschikte bij de begrotingsaanpassing 2019 bij ongewijzigd beleid over een beleidsruimte van 176,2 miljoen euro. Bij begrotingsopmaak 2020 was er daarentegen een tekort van 608,3 miljoen euro. Bemerkt dat bij BO2019 de uitgaven voor de hoofdwerken van de Oosterweelverbinding geraamd werden op 134,8 miljoen euro terwijl die nu geraamd worden op 72,9 miljoen euro en 191,9 miljoen euro voor respectievelijk 2019 en 2020. De hoofdwerken houden we de buiten de begrotingsdoelstelling.

Tabel 1-1: Netto beleidsruimte (In miljoen euro)

	in mio euro BA 2019	in mio euro BO 2020
Saldo t.o.v. Evenwichtsdoelstelling BO 2019 (1)	1,9	1,9
Uitgaven buiten begrotingsdoelstelling (2)	134,8	134,8
Vorderingensaldo BO 2019 (3=1-2)	-132,9	-132,9
Evolutie ongewijzigd beleid (4 =a-b+c+d)	236,2	-667,3
<i>Ontvangsten (a)</i>	-121,1	443,8
<i>Uitgaven (b)</i>	-106,7	1.485,0
<i>ESR-correcties(c)</i>	56,7	127,4
<i>Onderbenutting (d)</i>	193,8	246,5
Vorderingensaldo bij ongewijzigd beleid (5=3+4)	103,3	-800,2
Correcties aftoetsing begrotingsdoelstelling (6)	72,9	191,9
Netto-beleidsruimte (7=5+6)	176,2	-608,3
Uitbreiding netto-beleidsruimte (8)	0,0	726,3
Invulling netto-beleidsruimte (Nieuw Beleid) (9)	20,0	553,6
Saldo t.o.v. Evenwichtsdoelstelling (10=7+8-9)	156,23	-435,62
Vorderingensaldo BO 2020 (11=10-6)	83,3	-627,5

2. DE MIDDELENBEGROTING

2.1. TOTALE MIDDELEN BIJ CONSTANT BELEID

Tabel 2-1 geeft in grote rubrieken een overzicht van de ESR gecorrigeerde middelen voor de begrotingsjaren 2019 en 2020. Voor beide begrotingsjaren gaat het om begrote cijfers bij constant beleid.

De raming van de bruto aanvullende belasting op de personenbelasting (opcentiemen) is net zoals bij de vorige begrotingsrondes gebaseerd op de HRF-methode en vertrekt van de basisgegevens inzake bruto-opcentiemen en fiscale uitgaven voor de aanslagjaren 2018 tot en met 2020 die door de FOD Financiën op 19 september 2019 ter beschikking werden gesteld van de gewesten en gemeenschappen. De raming van de FOD Financiën van de bruto-opcentiemen voor de aanslagjaren 2019 en 2020 is gebaseerd op de kohieren van het aanslagjaar 2018, en de regionale opdeling daarvan. De gewone aanslagtermijn met betrekking tot het aanslagjaar 2018 is immers per 30 juni 2019 verstreken waardoor de realisatiecijfers van het laatstbedoelde aanslagjaar beschikbaar zijn.

Tabel 2-1: Grote rubrieken van de ESR gecorrigeerde middelen bij constant beleid (in duizend euro)

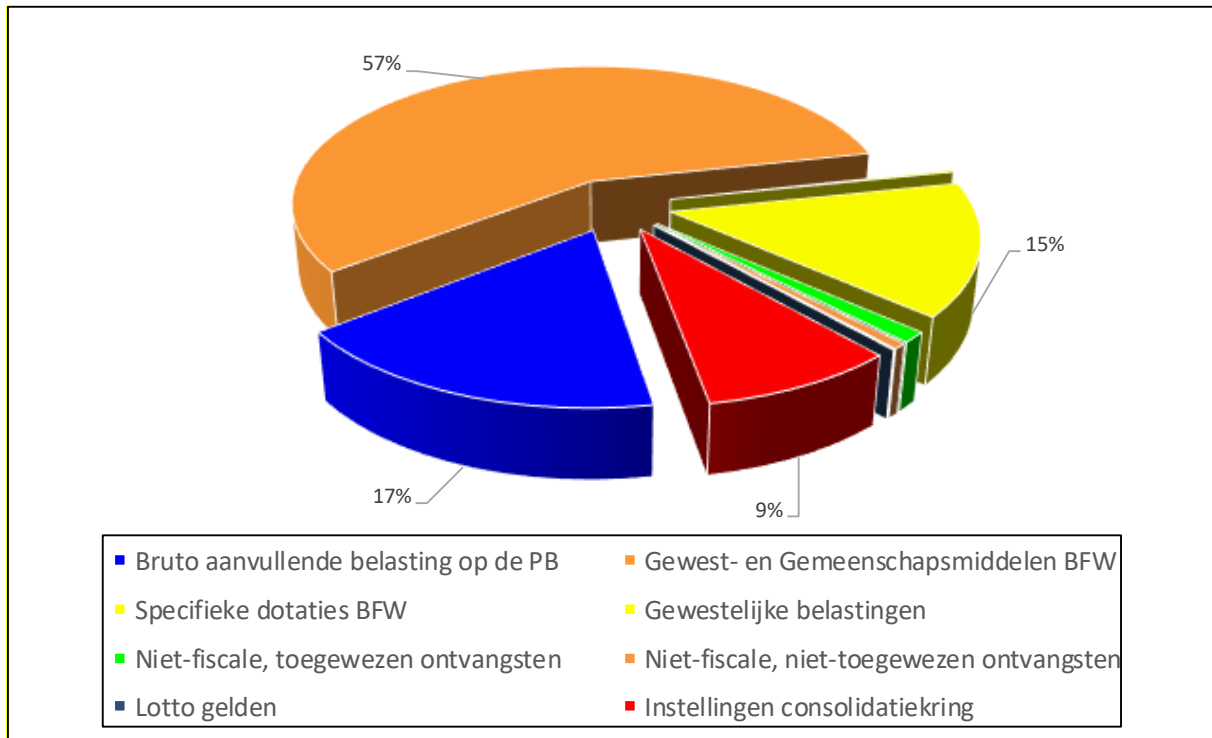
	BO 2019	BA 2019	BA - BO	BO 2020	BO - BO
Bruto aanvullende belasting op de PB	7.871.740	7.920.717	48.977	7.855.518	-16.223
Gewestmiddelen BFW	2.510.524	2.487.003	-23.521	2.514.125	3.602
Gemeenschapsmiddelen BFW	23.336.702	23.114.284	-222.418	23.548.811	212.108
Specifieke dotaties BFW	98.960	98.786	-174	99.739	779
Gewestelijke belastingen	6.768.259	6.672.461	-95.798	6.804.789	36.530
Eigen niet-fiscale, toegewezen ontvangsten	531.579	565.513	33.934	548.209	16.630
Eigen niet-fiscale, niet toegewezen ontvangsten	201.863	250.542	48.679	282.182	80.319
Lotto gelden	30.155	30.155	0	30.155	0
Instellingen consolidatiekring	3.906.016	3.995.256	89.240	4.016.084	110.068
TOTAAL	45.255.799	45.134.717	-121.081	45.699.612	443.814
<i>w.o. bijdrage pendeldotatie</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>w.o. bijdrage sanering globale overheidsfinanciën</i>	<i>-1.694.974</i>	<i>-1.683.140</i>	<i>11.834</i>	<i>-1.713.166</i>	<i>-18.192</i>
<i>w.o. bijdrage vergrijzingskost</i>	<i>-111.065</i>	<i>-103.006</i>	<i>8.059</i>	<i>-125.926</i>	<i>-14.861</i>
<i>w.o. responsabiliseringsbijdrage</i>	<i>-121.735</i>	<i>-121.735</i>	<i>0</i>	<i>-131.054</i>	<i>-9.318</i>
<i>Totaal bijdragen</i>	-1.927.774	-1.907.881	19.893	-1.970.146	-42.371

Voor het begrotingsjaar 2019 worden de ESR gecorrigeerde ontvangsten op 45,1 miljard euro geraamd. Dat is 121 miljoen euro of 0,3% minder dan bij de begrotingsopmaak 2019. De daling van de ontvangsten wordt in belangrijke mate veroorzaakt door het naar beneden herzien van de macro-economische parameters waardoor de verwachte ontvangsten uit de bijzondere financieringswet eveneens negatief moeten bijgesteld worden.

Voor het begrotingsjaar 2020 worden de ESR gecorrigeerde ontvangsten op 45,7 miljard euro begroot. Dat is 444 miljoen euro of 1,0% meer dan bij de begrotingsopmaak 2019. Ook hier situeert de belangrijkste toename zich bij de dotaties uit de bijzondere financieringswet.

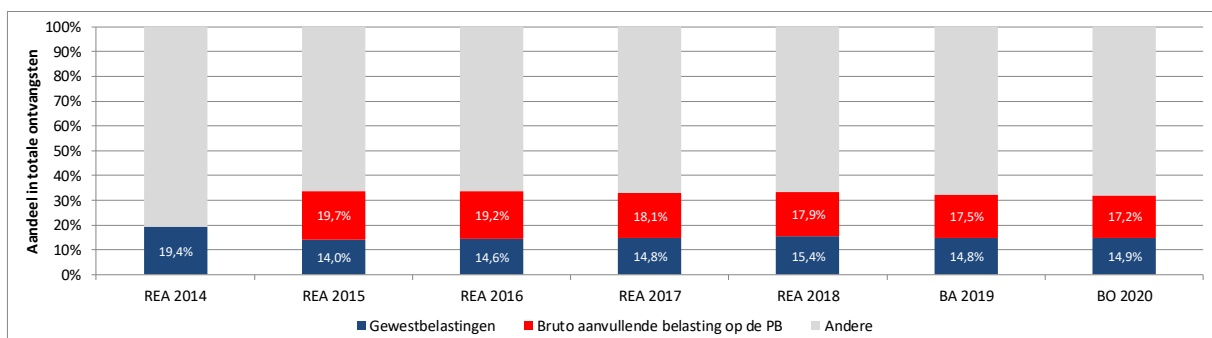
Figuur 2-1 toont voor het begrotingsjaar 2020 het relatieve aandeel van de inkomsten ten opzichte van de totale middelen. Uit die figuur blijkt dat de Vlaamse opcentiemen 17% vertegenwoordigen van de Vlaamse (ESR gecorrigeerde) ontvangsten. Het belang van de gewestbelastingen bedraagt 15%.

Figuur 2-1: Grote rubrieken van de ESR gecorrigeerde middelen, BO 2020

Door de zesde staatshervorming is er een stijging van de Vlaamse fiscale autonomie, die gevormd wordt door de opbrengsten uit de gewestelijke belastingen enerzijds en de gewestelijke opcentiemen anderzijds. Figuur 3-2 toont dat die autonomie in 2014 19,4% bedroeg en in 2020 32,1% zal bedragen.

Figuur 2-2: Evolutie fiscale autonomie ten opzichte van totale middelen vanaf 2014

2.2. OPCENTIEMEN EN TOEGEWEEZEN GEDEELTE VAN DE BTW EN DE PB

Tabel 2-2 toont een overzicht van de belangrijkste parameters die bij de begrotingsaanpassing 2019 en de begrotingsopmaak 2020 gebruikt worden om de opcentiemen en het toegewezen gedeelte van de BTW en de PB te ramen. Het betreft de parameters van de Economische Begrotingen van respectievelijk 6 februari 2019 en 5 september 2019, en van de mededelingen door de FOD Financiën van respectievelijk 21 maart 2019 en 19 september 2019.

Tabel 2-2: Belangrijkste parameters

	BO 2019		BA 2019		BO 2020	
	2018 vermoedelijk	2019 initieel	2018 definitief	2019 aangepast	2019 vermoedelijk	2020 initieel
Inflatie (CPI)	2,10%	2,10%	2,05%	1,60%	1,50%	1,40%
Economische groei (BBP)	1,50%	1,50%	1,40%	1,30%	1,10%	1,10%

Aangaande de opcentiemen voor het begrotingsjaar 2020 werd reeds gesteld dat de raming gebaseerd is op de HRF-methode en vertrekt van cijfers voor de aanslagjaren 2018 tot en met 2020 die door de FOD Financiën per 19 september 2019 ter beschikking werden gesteld.

Op basis van de supra vermelde parameters en impact van federale maatregelen worden de bruto-opcentiemen bij de begrotingsopmaak 2020 op 7,9 miljard euro geraamd. De HRF-methode, die concreet neerkomt op de raming van de voorschotten voor het aanslagjaar 2020 en de raming van de afrekeningen in 2020 over de voorgaande aanslagjaren, houdt ook impliciet rekening met een inningspercentage. Bij de begrotingsopmaak 2020 wordt er uitgegaan van een inningspercentage van 99,65%, dat gebaseerd is op de verwachte realisaties met betrekking tot het aanslagjaar 2017. Bij de begrotingsaanpassing 2019 worden de bruto-opcentiemen eveneens op 7,9 miljard euro geraamd. Ook hier is de raming gebaseerd op de HRF-methode en wordt er uitgegaan van door de FOD Financiën ter beschikking gestelde gegevens.

Bovendien houdt de raming van de opcentiemen voor de begrotingsjaren 2019 en 2020 ook rekening met de effecten van de Tax Shift (en andere federale maatregelen) over de betrokken aanslagjaren. Tabel 2-3 toont per aanslagjaar en in lopende prijzen de gecumuleerde impact van de federale Tax Shift en andere federale maatregelen op de Vlaamse opcentiemen.

Tabel 2-3: Gecumuleerde impact Tax Shift op Vlaamse opcentiemen in lopende prijzen (in miljoen euro)

		AJ 2016	AJ 2017	AJ 2018	AJ 2019	AJ 2020
Impact TS I	(1)	-70,3	-146,4	-153,0	-159,2	-165,7
Impact TS II	(2)	0,0	-178,9	-186,9	-404,3	-634,4
Totaal TS I & II : delta opcentiemen	(3)=(1)+(2)	-70,3	-325,3	-339,9	-563,6	-800,1
Federale maatregelen excl TS	(4)	13,7	14,7	15,4	15,2	-20,2
Totale delta opcentiemen	(5)=(3)+(4)	-56,6	-310,7	-324,5	-548,4	-820,3

Bron: basisgegevens FOD Financiën, simulatie Departement FB

De Vlaamse Regering opteert er voor om de negatieve impact van de federale maatregelen op de Vlaamse begroting – ook in 2019 en 2020 - niet tegen te draaien, maar maximaal uitvoering te geven aan de federale Tax Shift. In de begrotingsopmaak 2020 loopt de gecumuleerde belastingverlaging dan ook reeds op tot 820,3 miljoen euro. Na 2020 worden er geen bijkomende opstappen inzake de federale Tax Shift meer voorzien.

Verder toont Tabel 2-4 dat bij de begrotingsopmaak 2020 de overige toegewezen middelen op 26,1 miljard euro geraamd worden, exclusief een verwachte negatieve afrekening over het begrotingsjaar 2019 van -48,6 miljoen euro. In totaal worden de toegewezen middelen uit de bijzondere financieringswet in 2020 op 33,9 miljard euro geraamd, inclusief de afrekening over het begrotingsjaar 2019. Ten opzichte van de begrotingsopmaak 2019 nemen de toegewezen middelen met 199,5 miljoen euro toe.

De voorliggende raming van de overige toegewezen middelen sluit tevens volledig aan bij de ramingen die door de FOD Financiën gecommuniceerd werden voor de begrotingsaanpassing 2019 en de begrotingsopmaak 2020.

Tabel 2-4: Bruto-opcentiemen, gewest- en gemeenschapsmiddelen (in duizend euro)

	BO 2019	BA 2019	BA 2019 - BO 2019	BO 2020	BO 2020 - BO 2019
Gewest: bruto opcentiemen	7.871.740	7.920.717	48.977	7.855.518	-16.223
Gewest: dotaties voor diverse bevoegdheden	2.943.542	2.922.981	-20.562	2.975.752	32.210
Gewest: overgangsmechanisme	-321.557	-321.557	0	-321.557	0
Gewest: correcte financiering Brusselse instellingen	0	0	0	0	0
Gemeenschap: BTW dotatie	9.885.820	9.773.893	-111.927	10.011.089	125.269
Gemeenschap: PB dotatie	5.563.863	5.524.971	-38.891	5.624.176	60.313
Gemeenschap: dotaties voor diverse bevoegdheden	7.657.610	7.599.443	-58.167	7.800.307	142.697
Gemeenschap: overgangsmechanisme	152.795	152.795	0	152.795	0
Gew & Gem: responsabiliseringsbijdrage pensioenen	-121.735	-121.735	0	-131.054	-9.318
Subtotaal	33.632.078	33.451.508	-180.570	33.967.027	334.949
Gew & Gem: afrekening over het jaar t-1	86.889	70.496	-16.393	-48.573	-135.462
Totale middelen Gew & Gem	33.718.966	33.522.004	-196.963	33.918.454	199.487

2.3. SPECIFIEKE DOTATIES VANWEGE DE FEDERALE OVERHEID

Tabel 2-5 toont de geraamde middelen met betrekking tot de (overige) specifieke dotaties vanwege de federale overheid. De bijkomende toelagen die de gemeenschappen vanaf 2015 ontvangen voor de bijkomende bevoegdheden die hen door de zesde staatshervorming worden toegekend (gezinsbijslag, ouderenzorg, gezondheidszorg, ziekenhuisinfrastructuur (vanaf 2016), justitiehuisen en interuniversitaire attractiepolen (vanaf 2018), zijn begrepen in de gemeenschapsmiddelen van tabel 2-4.

Bij de begrotingsopmaak 2020 worden de specifieke dotaties op 99,7 miljoen euro geraamd. Ten opzichte van de begrotingsopmaak 2019 neemt de raming met 0,8 miljoen euro toe. In 2019 werd het enige pakket aan gewestbelastingen waarvan de dienst nog door de FOD Financiën geschiedde door het IVA VLABEL overgenomen. Het betreft hier de belasting op automatische ontspanningstoestellen, de belasting op spelen en weddenschappen en de openingsbelasting.

Tabel 2-5: Specifieke dotaties (in duizend euro)

	BO 2019	BA 2019	BA 2019 - BO 2019	BO 2020	BO 2020 - BO 2019
Buitenlandse studenten	40.063	39.847	-216	40.365	302
Overname gewestbelastingen (VB, BIV)	16.082	15.995	-87	16.203	121
Overname gewestbelastingen (ERF, REG)	26.140	26.000	-141	26.338	197
Dotatie Nationale Plantentuin	7.635	7.571	-64	7.739	104
Compensatie dode hand	597	1.024	427	1.024	427
Overname gewestbelastingen (AO, SW, OB)	8.120	8.076	-44	8.181	61
Subtotaal	98.637	98.514	-123	99.850	1.213
Afrekening over het jaar t-1	323	273	-50	-111	-434
Totaal specifieke dotaties	98.960	98.786	-174	99.739	779

2.4. GEWESTELIJKE BELASTINGEN

Naar aanleiding van de begrotingsopmaak 2020 worden de gewestbelastingen op 6,8 miljard euro geraamd, 36,5 miljoen euro meer dan bij de begrotingsopmaak 2019. Tabel 2-6 toont een overzicht van de begrotingsposten en de verschillende bedragen. De getoonde bedragen zijn ESR ontvangsten.

De ontvangsten uit onroerende voorheffing worden voor 2019 geraamd op 223,5 miljoen euro, ofwel 5,7 miljoen euro meer dan voorzien bij de begrotingsopmaak 2019. Eind 2018 was er een kleine vertraging in het versturen van de kohieren van aanslagjaar 2018, wat leidde tot minder ontvangsten ten opzichte van de prognose. De verwachting is dat die vertraging in 2019 ingelopen zal worden wat voor het begrotingsjaar 2019 leidt tot extra ontvangsten. De raming voor 2020 gaat uit van een jaarlijks hoeveelheidseffect van 0,6%, een percentage gebaseerd op de historische groei, en een jaarlijkse indexering.

Voor de ontvangsten uit de belasting op spelen en weddenschappen wordt voor de periode 2019-2020 een groeipercentage van 4,6% gehanteerd. Dat percentage komt overeen met de helft van de gemiddelde groei in de periode 2015-2018.

Voor de ontvangsten uit de belasting op automatische ontspanningstoestellen wordt voor de periode 2019-2020 een groeipercentage gehanteerd dat overeenkomt met de evolutie van de inflatie.

Het verkooprecht neemt over 2019-2020 met gemiddeld 3% per jaar toe. De ontvangsten uit het verdelrecht worden constant gehouden.

De raming van de ontvangsten uit het hypotheekrecht wordt voor de begrotingsaanpassing 2019 beperkt opwaarts bijgesteld ten opzichte van de begrotingsopmaak 2019 (+1,9 miljoen euro). De jaren nadien evolueren de ontvangsten in functie van het BBP (volume-effect).

De raming van de ontvangsten uit verkeersbelasting blijft nagenoeg constant ten opzichte van de begrotingsopmaak 2019. De raming voor 2020 gaat uit van een jaarlijks hoeveelheidseffect van 1%. Dit percentage geeft de veronderstelde groei van het wagenpark weer. Naast de jaarlijkse indexering wordt ook rekening gehouden met een vergroeningseffect dat op - 1% per jaar geraamd wordt.

De ontvangsten uit de belasting op inverkeerstelling (BIV) worden met 10,9 miljoen euro verhoogd ten opzichte van de begrotingsopmaak. Dat is hoofdzakelijk het gevolg van een vergroening van het wagenpark die zich minder snel doorzet dan verwacht. Voor 2020 wordt rekening gehouden met de inflatie, die wordt toegepast op 40% van de ontvangsten¹. Daarnaast wordt uitgegaan van een constant aantal inschrijvingen. Tot slot wordt rekening gehouden met een prijseffect van +6% per jaar.

Vertrekkend van de realisatiecijfers 2018 evolueren de ontvangsten uit roerende schenkelasting voor de periode 2019-2020 in functie van de BBP-groei en inflatie. De ontvangsten uit onroerende schenkingen evolueren enkel in functie van de inflatie.

De raming van de ontvangsten uit erfbelasting (exclusief fiscale regularisatie) vertrekt van de ontvangsten 2018 die met 37 miljoen euro neerwaarts worden gecorrigeerd om het effect van de snellere inning in 2018 te corrigeren. Daarnaast wordt de basis gecorrigeerd met 9,7 miljoen euro omwille van de ongunstige evolutie van de gemiddelde ontvangst per nalatenschap. Vertrekkende van die gecorrigeerde basis evolueren de ontvangsten in functie van de inflatie en de verwachte stijging van het aantal overlijdens (0,5% per jaar). Verder wordt in 2019 en 2020 rekening gehouden met het op kruissnelheid komen van de hervorming. Voor 2019 wordt nog een verdere versnelling van de inning verwacht met een eenmalig positief effect van 30 miljoen euro.

De opbrengst uit fiscale regularisaties bleef in 2018 onder de verwachting. Ook in de eerste jaarihelft van 2019 werden weinig dossiers ontvangen. De raming van de begrotingsopmaak 2019 moet daarom neerwaarts herzien worden. De opbrengst van de fiscale regularisatie wordt in 2019 op 15 miljoen euro geraamd. Voor 2020 wordt een bedrag van 25 miljoen euro vooropgesteld.

De raming van de ontvangsten 2019 uit de kilometerheffing wordt met 2 miljoen euro neerwaarts bijgesteld ten opzichte van de begrotingsopmaak 2019. In de volgende jaren evolueren de ontvangsten in functie van het BBP en de inflatie. Daarnaast wordt ook rekening gehouden met een vergroeningseffect (-0,8%), ingevolge het toenemend aandeel van euro-norm 6 vrachtwagens ten koste van vrachtwagens met een lager euro-norm.

¹ In de formule van de BIV wordt enkel de luchtcomponent geïndexeerd.

Tabel 2-6: Gewestelijke belastingen (in duizend euro)

	BO 2019	BA 2019	BA - BO	BO 2020	BO - BO
Onroerende voorheffing	217.812	223.543	5.731	221.801	3.989
Belasting op de spelen en weddenschappen	47.420	48.324	904	50.530	3.110
Belasting op de automatische ontspanningstoestellen	23.927	22.888	-1.039	23.209	-718
Verkooprecht en verdeelrecht	2.547.380	2.530.699	-16.680	2.622.508	75.128
Recht op hypotheekvestiging	161.683	163.613	1.930	164.652	2.969
Verkeersbelasting op de autovoertuigen	1.109.229	1.109.015	-214	1.125.941	16.712
Belasting op de inverkeerstelling	278.497	289.367	10.870	308.644	30.147
Schenkbelasting	384.079	357.789	-26.291	364.939	-19.140
Erfbelastingen exclusief regularisatie	1.456.920	1.447.860	-9.060	1.425.097	-31.822
Erfbelastingen regularisatie	75.000	15.000	-60.000	25.000	-50.000
Kilometerheffing (brutobedrag + boete)	466.313	464.363	-1.950	472.468	6.155
Totaal	6.768.259	6.672.461	-95.798	6.804.789	36.530

2.5. TOEGEWEEZEN ONTVANGSTEN

Aan een begrotingsfonds toegewezen of geaffecteerde ontvangsten - die niet als opbrengsten uit kredietverleningen of deelnemingen kunnen bestempeld worden - zijn ontvangsten die voorbehouden worden voor het dekken van bepaalde, duidelijk omschreven uitgaven. De raming van de toegewezen ontvangsten voor de begrotingsjaren 2019 en 2020 bedraagt respectievelijk 565,5 en 548,2 miljoen euro. Ten opzichte van de begrotingsopmaak 2019 houdt deze raming een toename in van respectievelijk 33,9 en 16,6 miljoen euro.

De toename van de toegewezen ontvangsten in 2019 en 2020 wordt in belangrijke mate verklaard door de evolutie van de ontvangsten van het Fonds Volwassenenonderwijs, het Energiefonds, het Klimaatfonds en het Verkeersveiligheidsfonds.

Andere belangrijke toegewezen ontvangsten in de middelenbegroting zijn:

- de terugbetaling van salarissen en salaristoelagen in de onderwijssector;
- de inkomsten in het kader van het medisch-sociaal beleid.

2.6. ANDERE ONTVANGSTEN (INCLUSIEF LOTTO-MIDDELEN)

De andere ontvangsten zijn niet-fiscale, niet-toegewezen ontvangsten die niet kunnen worden bestempeld als enerzijds opbrengsten uit kredietverleningen of deelnemingen, of anderzijds dotaties van instellingen die tot de consolidatieperimeter behoren.

De raming van de andere ontvangsten (exclusief Lotto-middelen) voor de begrotingsjaren 2019 en 2020 bedraagt respectievelijk 250,5 en 282,2 miljoen euro. Ten opzichte van de begrotingsopmaak 2019 houdt deze raming een toename in van respectievelijk 48,7 en 80,3 miljoen euro. In deze middelencategorie wordt de raming van de verkeersboeten 2019 met 13,9 miljoen euro naar boven bijgesteld en de ontvangsten uit actief schuldbeheer met 27,4 miljoen (hoofdzakelijk omwille van het Ethias-dividend ten bedrage van 31,6 miljoen).

In 2020 worden de ontvangsten uit de verkeersboetes met 48,4 miljoen euro verhoogd en de ontvangsten uit actief schuldbeheer met 28,1 miljoen. Er wordt ook in 2020 een Ethias-dividend ten bedrage van 32,6 miljoen verwacht.

Tevens zal het Havenbedrijf Gent in de periode 2019-2022 een bijdrage betalen in de bouwkosten van de Sluis Terneuzen. In 2020 wordt de bijdrage geraamd op 28,7 miljoen euro, een toename met 3,0 miljoen euro ten opzichte van de begrotingsopmaak 2019.

De raming van de Lotto-middelen voor 2019 en 2020 bedraagt 30,2 miljoen euro, een status quo ten opzichte van de begrotingsopmaak 2019.

2.7. TE CONSOLIDEREN INSTELLINGEN

De ESR ontvangsten van de te consolideren instellingen nemen in vergelijking tot de begrotingsopmaak 2019 met 89,2 en 110,1 miljoen euro toe. Instellingen met aanzienlijke bedragen aan eigen ontvangsten worden in Tabel 2-7 apart vermeld.

Tabel 2-7: Instellingen consolidatieperimeter (in duizend euro)

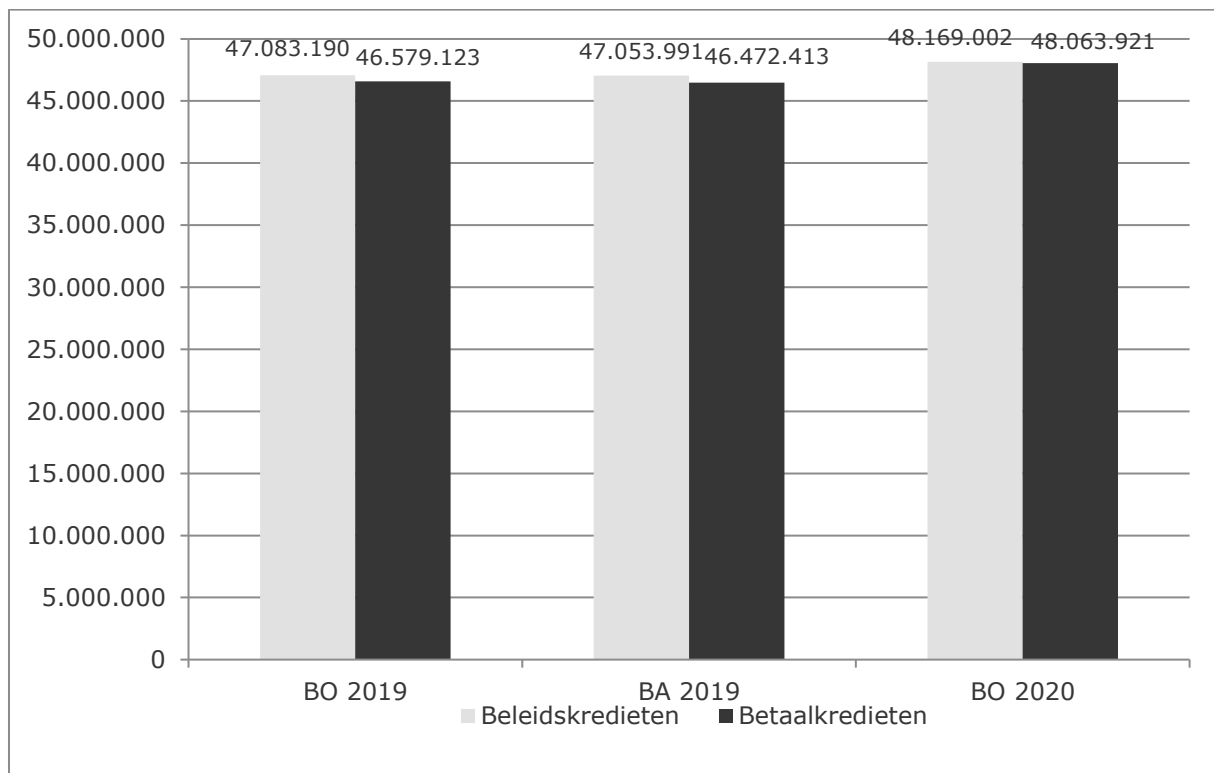
	BO 2019	BA 2019	BA - BO	BO 2020	BO - BO
MINA	132.449	133.426	977	127.671	-4.778
VIF	54.773	55.721	948	54.819	46
Loodswezen	90.054	90.054	0	92.606	2.552
Andere instellingen met DAB-vorm	30.129	27.853	-2.276	22.693	-7.436
VDAB	165.103	121.026	-44.077	127.861	-37.242
VRT	192.447	193.979	1.532	191.586	-861
Kind & Gezin	187.671	185.234	-2.437	187.710	39
VSF	271.429	270.070	-1.359	273.115	1.686
VVM - De Lijn	229.864	229.864	0	229.864	0
VEB	228.463	228.463	0	230.430	1.967
VITO	66.078	78.843	12.765	80.660	14.582
Tunnel Liefkenshoek	72.414	72.414	0	74.964	2.550
Vlaamse Waterweg	118.954	123.607	4.653	120.126	1.172
VWF	64.350	65.836	1.486	66.089	1.739
VMSW	240.672	232.871	-7.801	246.691	6.019
Scholen van Morgen	106.674	106.706	32	107.282	608
Hogescholen en universiteiten	1.064.044	1.142.864	78.820	1.112.375	48.331
Andere instellingen met andere dan DAB-vorm	590.448	636.425	45.977	669.542	79.094
Totaal	3.906.016	3.995.256	89.240	4.016.084	110.068

3. DE UITGAVENBEGROTING

3.1. BELEIDS- EN BETAALKREDIETEN BIJ CONSTANT BELEID

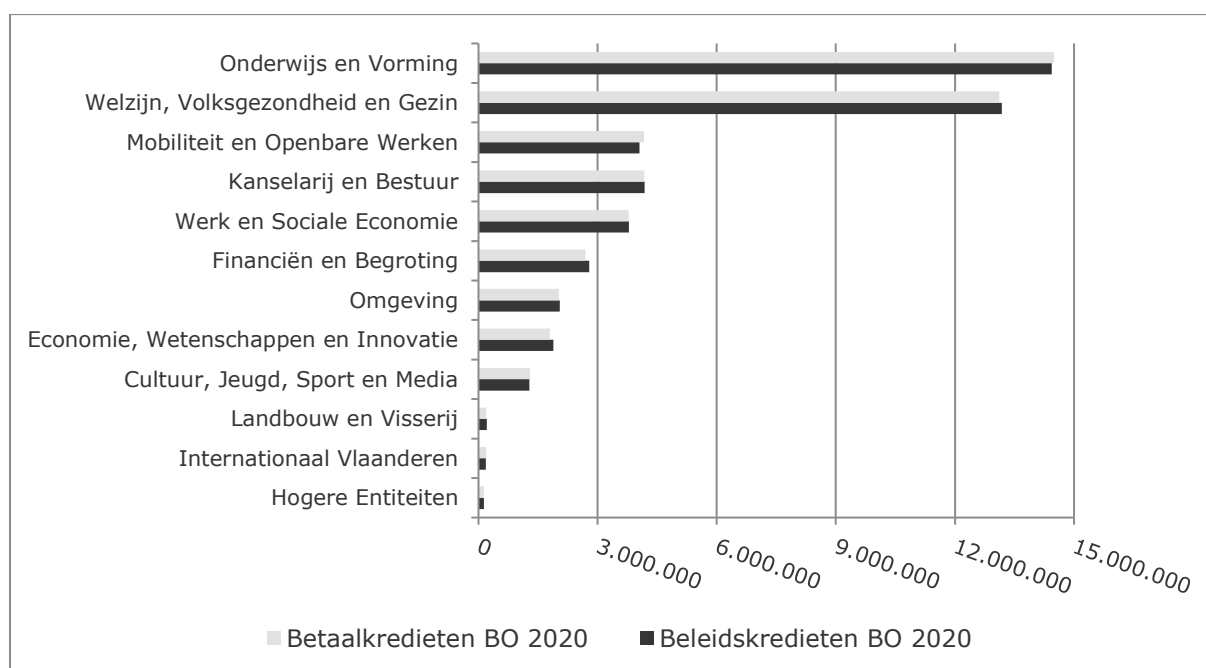
Figuur 3.1 geeft de evolutie weer van de totale beleids- en betaalkredieten excl. overflow bij de begrotingsaanpassing 2019 en begrotingsopmaak 2020 ten opzichte van de begrotingsopmaak 2019 bij constant beleid. Zowel in 2019 als in 2020 worden er eenmalig extra kredieten voorzien omwille van aangepaste aanrekeningsregels (cf. EUROSTAT en INR) die ESR-matig geneutraliseerd moeten worden (overflow). We maken abstractie van deze overflow-effecten, waardoor de evolutie van de beleids- en betaalkredieten volledig overeenkomt met de werkelijke evolutie. Sinds de begrotingsopmaak 2019 wenst de Vlaamse Regering meer transparantie te bieden over de aanwending van de overgedragen kredieten in het begrotingsjaar (ruiters). Het gaat over vastleggingskredieten van een voorgaand begrotingsjaar die niet geleid hebben tot verbintenissen, en die via een bepaling in het uitgavendecreet overgedragen worden naar 2019 of 2020. Voor de berekening van de beleidskredieten zoals in onderstaande figuur weergegeven is rekening gehouden met deze voorgenomen aanwending. Concreet gaat het om een bedrag van 168 miljoen euro bij de begrotingsaanpassing 2019 (+ 38,4 miljoen euro t.o.v. de begrotingsopmaak 2019) en 35,1 miljoen euro bij de begrotingsopmaak 2020 (- 94,8 miljoen euro).

Figuur 3-1: Evolutie beleids- en betaalkredieten BA 2019 en BO 2020 bij constant beleid (in duizend euro)

Figuur 3-2 en Tabellen 3-1 en 3-2 geven de verdeling weer van de beleids- en betaalkredieten per beleidsdomein voor de begrotingsopmaak 2020.

Figuur 3-2: Beleids- en betaalkredieten BO 2020 per beleidsdomein (in duizend euro)

Tabel 3-1: Beleidskredieten per beleidsdomein (in duizend euro)

Beleidsdomein	BO 2019 (a)	BA 2019 (b)	BO 2020 (c)	(d)=(c) - (a)	%
Hogere Entiteiten	135.307	135.307	134.486	-821	-0,6%
Financiën en Begroting	2.535.895	2.397.591	2.784.855	248.960	9,8%
Internationaal Vlaanderen	169.534	168.444	186.918	17.384	10,3%
Economie, Wetenschappen en Innovatie	1.857.199	1.873.413	1.882.763	25.564	1,4%
Onderwijs en Vorming	13.902.025	14.008.434	14.437.410	535.385	3,9%
Welzijn, Volksgezondheid en Gezin	12.960.564	12.989.188	13.180.705	220.141	1,7%
Cultuur, Jeugd, Sport en Media	1.279.295	1.284.785	1.280.309	1.014	0,1%
Werk en Sociale Economie	3.778.358	3.751.465	3.789.467	11.109	0,3%
Landbouw en Visserij	198.609	207.894	206.375	7.766	3,9%
Mobiliteit en Openbare Werken	4.114.803	4.033.123	4.051.410	-63.393	-1,5%
Kanselarij en Bestuur	4.040.517	4.053.754	4.184.787	144.270	3,6%
Omgeving	2.111.084	2.150.593	2.049.739	-61.345	-2,9%
TOTAAL	47.083.190	47.053.991	48.169.224	1.086.034	2,3%

Tabel 3-2: Betaalkredieten per beleidsdomein (in duizend euro)

Beleidsdomein	BO 2019 (a)	BA 2019 (b)	BO 2020 (c)	(d)=(c) - (a)	%
Hogere Entiteiten	135.307	135.307	134.486	-821	-0,6%
Financiën en Begroting	2.441.862	2.294.197	2.689.376	247.514	10,1%
Internationaal Vlaanderen	189.729	183.482	193.442	3.713	2,0%
Economie, Wetenschappen en Innovatie	1.794.292	1.811.951	1.798.674	4.382	0,2%
Onderwijs en Vorming	13.866.015	13.982.794	14.495.768	629.753	4,5%
Welzijn, Volksgezondheid en Gezin	12.889.683	12.917.318	13.116.682	226.999	1,8%
Cultuur, Jeugd, Sport en Media	1.300.912	1.290.077	1.297.239	-3.673	-0,3%
Werk en Sociale Economie	3.786.184	3.757.883	3.779.687	-6.497	-0,2%
Landbouw en Visserij	198.214	199.723	191.991	-6.223	-3,1%
Mobiliteit en Openbare Werken	3.910.128	3.806.318	4.168.170	258.042	6,6%
Kanselarij en Bestuur	4.055.528	4.068.330	4.173.050	117.522	2,9%
Omgeving	2.011.269	2.025.033	2.025.578	14.309	0,7%
TOTAAL	46.579.123	46.472.413	48.064.143	1.485.020	3,2%

3.2. BEGROTINGSMAATREGELEN

Door de evolutie van de middelen, de stijging van de uitgaven bij constant beleid en rekening houdend met de begrotingsdoelstellingen, zijn er begrotingsmaatregelen nodig om tot een begroting in evenwicht te komen, waarbij er ook ruimte wordt gemaakt voor nieuwe investeringen en beleidsimpulsen.

Tabel 3-3 geeft een overzicht van het totaal van die begrotingsmaatregelen per categorie. Tabellen 3-4 tot en met 3-7 geven het detail per categorie maatregelen.

3.2.1. Algemeen overzicht

Tabel 3-3: Begrotingsmaatregelen (in duizend euro): impact op het vorderingensaldo

	BO 2020
1. Fiscaliteit – hervormingen	80.890
2. Efficiëntie en kerntaken	265.558
3. Milderende groeipaden	100.207
4. Punctuele maatregelen	279.626
TOTAAL	726.281

3.2.2. Fiscaliteit – hervormingen

Tabel 3-4: Fiscaliteit – hervormingen (in duizend euro)

	BO2020
Woonfiscaliteit - uitdoven woonbonus vanaf AJ 2021	
Stopzetting duolegaten vanaf AJ 2021 – gunsttarief schenkingen aan goede doelen blijft bestaan en wordt versterkt	
Optimalisatie inning en controle gewestbelastingen (o.a. overname milieuheffingen door Vlabel) en vanaf AJ 2021 optrekken verdachte periode schenkingen tot 4 jaar	10.000
Meeropbrengst gewestelijke opcentiemen personenbelasting – effect 30.000 extra Vlamingen aan het werk	10.619
Fiscale aftrek voor PWA- en dienstencheques van 30% naar 20% (compensatie niet-indexatie aankoopprijs)	-250
Afbouw gewestelijk belastingkrediet rechtspersonen (exclusief materieel & outillage)	60.521
Online kansspelen: van 11% naar 15% - akkoord 3 gewesten	
Totaal	80.890

3.2.3. Efficiëntie en kerntaken

Tabel 3-5: Efficiëntie en kerntaken (in duizend euro)

	BO2020
Personeel Vlaamse overheid	14.040
Besparing werking apparaat Vlaamse overheid	2.442
Niet-indexatie werkingsmiddelen	44.125
Investeringskredieten – nominale bevrozing	10.919
Subsidies generiek (6% doelstelling)	179.067
VSB werkingssubsidies zorgkassen	3.800
Uitbetalingsactoren groeipakket	3.125
Kind & Gezin – generieke besparing op door K&G toegekende subsidies	5.640
VRT - uitzondering op generieke besparing 6% - specifiek traject	2.400
Totaal	265.558

waarbij:

Subsidies generiek (6% doelstelling) – opdeling per beleidsdomein (in duizend euro)

	BO2020
Financiën en Begroting (C)	29
Internationaal Vlaanderen (D)	2.723
Economie, Wetenschappen en Innovatie (E)	64.797
Onderwijs en Vorming (F)	8.365
Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (G)	30.518
Cultuur, Jeugd, Sport en Media (H)	30.033
Werk en Sociale Economie (J)	14.489
Landbouw en Visserij (K)	2.737
Mobiliteit en Openbare Werken (M)	4.492
Kanselarij en Bestuur (P)	10.690
Omgeving (Q)	10.194
Totaal	179.067

3.2.4. Mildereren groeipaden

Tabel 3-6: Mildereren groeipaden (in duizend euro)

	BO2020
Secundair onderwijs	20.000
DKO 1%	
VWO 0,8% (niet NT2)	1.000
Universiteiten – overslaan 2 kliks	
Universiteiten – uitstel opstap integratie (onderwijs)	
Universiteiten – overslaan opstappen integratie (EWI)	5.000
Kinderbijslag – indexatie op 01/09 en niet-indexatie verworven rechten kinderen rang 3 en leeftijdstoelagen	53.289
Groei gezinszorg: 1% 2020-2022; 0,5% 2023-2024 (groei wordt aangevuld met omzetting poetshulp naar gezinszorg)	9.118
Mobiliteitshulpmiddelen	1.800
Dienstencheques (effect vermindering fiscale aftrek op aankopen)	10.000
Totaal	100.207

3.2.5. Punctuele maatregelen

Tabel 3-7: Punctuele maatregelen (in duizend euro)

	BO2020
Aanwendingspercentage levensbeschouwing	1.796
TBS Vlaamse reffectatie heractiveren (lerarentekort)	12.761
Pedagogische begeleidingsdiensten en CLB's	1.000
VAPH – beperking organisatie-gebonden kosten	13.867
Cash-budgetten – beperking organisatie-gebonden kosten	1.000
Subsidies Economie, onder meer vermindering subsidiepercentage KMO-portefeuille	73.000
Werk – hervorming doelgroepenbeleid en verstrenging toegang loopbaancheques	106.274
Mobiliteits-sturende maatregel: verhogen KM-heffing zware vracht (boven 32 ton) en halvering KM-heffing op categorie 3,5 – 12 ton	29.000
Optimalisatie aanwending ontvangsten KM-heffing (BTW De Werkvennootschap)	
Baggersector	10.000
Wonen – aftopping op reële rentewinsten	3.000
Diverse subsidies (welzijn, energie, werk, media, omgeving, landbouw, MOW, Brusselfonds)	27.928
Spectrum-veiling – éénmalig en recurrent	
Verkopen (éénmalig)	
Totaal	279.626

3.3. NIEUWE BELEIDSIMPULSEN

Door het nemen van begrotingsmaatregelen vanaf de begrotingsopmaak 2020 wordt er niet enkel een begrotingsevenwicht bereikt maar kunnen ook nieuwe beleidsimpulsen worden geïnitieerd. Tabel 3-8 geeft een overzicht van die beleidsimpulsen, die gericht zijn op maatschappelijke noden in onder meer welzijn, onderwijs en het versterken van het economisch draagvlak.

Tabel 3-8: Nieuwe beleidsimpulsen (in duizend euro): impact op het vorderingensaldo

	Nieuwe beleidsimpulsen BO 2020
Fiscaal	140.000
Warm Vlaanderen	112.147
Excelleren	49.692
Investerings (1,64 mia)	10.000
Lokale besturen	170.204
Mobiliteit en openbare werken	13.200
Omgeving	25.850
Varia	32.500
Totaal	553.593

4. HET VORDERINGENSALDO

Op basis van de evolutie van middelen en uitgaven, besproken in voorgaande hoofdstukken, wordt het vorderingensaldo berekend. Dat gebeurt in volgende stappen:

- In eerste instantie worden de geconsolideerde ESR- ontvangsten afgezet ten opzichte van de geconsolideerd ESR-uitgaven;
- Vervolgens worden de genomen begrotingsmaatregelen (+726.281 duizend euro, zie Tabel 3-3) in rekening gebracht;
- Daarna worden de nieuwe beleidsimpulsen (553.593 duizend euro, zie Tabel 3-8), verrekend. Dit geeft het geconsolideerd ESR saldo;
- Het geconsolideerd ESR saldo wordt vervolgens aangepast voor onderbenutting (1.204.752 duizend euro in 2020), om zo tot het geconsolideerd ESR saldo na onderbenutting te komen;
- Hierop worden nog ESR correcties toegepast. De belangrijkste zijn hier de kapitaalaflossingen voor de A1/A3 ziekenhuisinfrastructuur (273.619 duizend euro) en de geherklasseerde VIPA alternatieve financiering (101.909 duizend euro), die alleen een kasimpact hebben.
- Tot slot worden de ESR-uitgaven die buiten de begrotingsdoelstellingen worden gehouden afgezonderd. Voor de uitgaven voor de hoofdwerken van de Oosterweelverbinding wordt er bij de begrotingsopmaak 2020 191,9 miljoen euro butend de begrotingsdoelstelling gehouden.
- Dat resulteert in een gecorrigeerd vorderingensaldo van respectievelijk + 156,2 miljoen voor de begrotingsaanpassing 2019 en een tekort van 435,6 miljoen euro voor de begrotingsopmaak 2020.

Bovenstaande stappen zijn schematisch weergegeven in Tabel 4-1.

Tabel 4-1: Berekening vorderingensaldo, BA 2019 en BO 2020 (in duizend euro)

	BO 2019	BA 2019	BO 2020
Geconsolideerde ESR ontvangsten (1)	45.255.798	45.134.717	45.699.612
Geconsolideerde ESR uitgaven (2)	46.579.123	46.472.413	48.064.143
Begrotingsmaatregelen (3)		0	726.281
Nieuwe beleidsimpulsen (4)		20.000	553.593
Geconsolideerd ESR-saldo (5=1-2+3-4)	-1.323.325	-1.357.696	-2.191.843
Onderbenutting (6)	958.268	1.152.103	1.204.752
Geconsolideerd ESR saldo na onderbenutting (7=5+6)	-365.057	-205.593	-987.091
ESR correcties (8)	232.162	288.905	359.574
Gecorrigeerd vorderingensaldo (9=7+8)	-132.895	83.312	-627.517
Buiten begrotingsdoestelling (10)	134.813	72.915	191.897
Saldo na correcties aftoetsing begrotingsdoelstelling (11=9+10)	1.918	156.227	-435.620
begrotingsdoelstelling	0	0	0
Verschil met begrotingsdoelstelling	1.918	156.227	-435.620

